

BIJLAGE: voor te hangen regelgeving inclusief toelichting

Artikel I

De Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen wordt als volgt gewijzigd:

A
(...)

B

Artikel 9quater wordt als volgt gewijzigd:

1. Het eerste lid wordt als volgt gewijzigd:

a. De onderdelen a tot en met d komen te luiden:

a. het verlagen of op nihil vaststellen van een terug te vorderen bedrag

kinderopvangtoeslag in bijzondere omstandigheden vanwege de onevenredigheid van de nadelige gevolgen van een voor 23 oktober 2019 genomen beschikking tot vaststelling of tot terugvordering kinderopvangtoeslag in verhouding tot de met die beschikking te dienen doelen;

b. een herziening van een op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande beschikking tot terugvordering kinderopvangtoeslag, in bijzondere omstandigheden vanwege de onevenredigheid van de nadelige gevolgen van deze beschikking in verhouding tot de met de beschikking te dienen doelen, indien die beschikking tot terugvordering betrekking heeft op een berekeningsjaar waarover ten minste € 1.500 aan kinderopvangtoeslag is teruggevorderd;

c. een herziening van een op 23 oktober 2019 onherroepelijk vaststaande beschikking tot toekenning kinderopvangtoeslag waarbij het recht op kinderopvangtoeslag wordt vastgesteld naar rato van het bedrag van de kosten van kinderopvang waarvan aannemelijk is dat het tijdig is betaald, indien de naar rato vaststelling betrekking heeft op een berekeningsjaar waarover het recht op kinderopvangtoeslag met ten minste € 1.500 is verlaagd;

d. een toegekende hardheidstegemoetkoming als bedoeld in artikel 49, eerste lid, van de wet, zoals dat luidde op 25 januari 2021;.

b. Onderdeel e vervalt, onder verlettering van de onderdelen f tot en met m tot e tot en met l.

c. In onderdeel e (nieuw) wordt "artikel 49a van de wet" vervangen door "artikel 2.9 van de Wet hersteloperatie toeslagen".

d. Onderdeel f (nieuw) komt te luiden:

f. een toegekende compensatie of aanvullende compensatie als bedoeld in artikel 2.1, eerste of derde lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen;.

e. In onderdeel g (nieuw) wordt "artikel 49c van de wet" vervangen door "artikel 2.6, eerste lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen".

- f. In onderdeel h (nieuw) wordt "het Besluit aanvullende tegemoetkoming werkelijke schade bij O/GS" vervangen door "artikel 2.6, derde lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen".
- g. Aan onderdeel i (nieuw) wordt toegevoegd ", zoals dat luidde op 25 januari 2021".
- h. In onderdeel j (nieuw) wordt "het Besluit noodvoorziening kinderopvangtoeslag of in het Besluit noodvoorziening toeslagen" vervangen door "artikel 2.8, eerste lid, of artikel 2.18, eerste lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen".
- i. In onderdeel k (nieuw) wordt "onderdeel 2.2 van het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag" vervangen door "artikel 2.7, eerste lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen".
- j. In onderdeel l (nieuw) wordt "onderdeel 5 van het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag" vervangen door "artikel 2.5 van de Wet hersteloperatie toeslagen".
- k. Onder vervanging van de punt aan het slot van onderdeel l (nieuw) door een puntkomma worden drie onderdelen toegevoegd, luidende:
- m. een toegekend bedrag als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen;
- n. een tegemoetkoming als bedoeld in artikel 2.12 van de Wet hersteloperatie toeslagen;
- o. een tegemoetkoming op grond van afdeling 2.5 van de Wet hersteloperatie toeslagen.
2. In het tweede lid wordt na "toegekend forfaitair bedrag" ingevoegd "als bedoeld in artikel 2.7, eerste of tweede lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen," en vervalt ", bedoeld in onderdeel 2.2, tweede alinea, van het Besluit uitbreiding Catshuisregeling Kinderopvangtoeslag".

C
(...)

ARTIKEL II

(...)

Artikel VI

Deze regeling treedt in werking op het tijdstip waarop de Wet hersteloperatie toeslagen in werking treedt, met dien verstande dat artikel I, onderdelen A en C, terugwerkt tot en met 26 januari 2021.

Deze regeling zal met de toelichting in de Staatscourant worden geplaatst.

De Staatssecretaris van Financiën,

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

PM

2. Toelichting op enkele wijzigingen

1. Vermogenstoetsuitzonderingen

In deze ministeriële regeling worden voor de toeslagen vermogenstoetsuitzonderingen geregeld voor:

- de vermogenstoename als gevolg van een toegekend bedrag als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen;
- de vermogenstoename als gevolg van ontvangen bedragen op grond van de kindregeling als bedoeld in afdeling 2.2 van de Wet hersteloperatie toeslagen; en
- de vermogenstoename als gevolg van een ontvangen tegemoetkoming door gedupeerden van de huurtoeslag, zorgtoeslag of het kindgebonden budget.

Een vermogenstoets wordt toegepast bij de bepaling of een belanghebbende aanspraak maakt op zorgtoeslag, huurtoeslag en kindgebonden budget (hierna: toeslag). Deze vermogenstoets is een belangrijk instrument om toeslagen te beperken tot belanghebbenden die inkomensondersteuning nodig hebben. Indien het vermogen op de peildatum (1 januari) hoger is dan een bepaald bedrag, vervalt voor dat betreffende jaar het recht op de toeslag waarvan de vermogensgrens is overschreden. Bij de huurtoeslag kan dit zich voordoen bij overschrijding van de vermogensgrens van € 31.747 voor alleenstaanden en van € 63.494 voor mensen met een toeslagpartner (bedragen 2022). Voor de zorgtoeslag en het kindgebonden budget gelden aanzienlijk hogere vermogensgrenzen (€ 120.020 zonder en € 151.767 met toeslagpartner). Vanwege de peildatum (1 januari) kunnen de gevolgen van de vermogenstoename voor de inkomstenbelasting en de toeslagen zich voor het eerst voordoen in het berekeningsjaar volgend op het kalenderjaar waarin de toekenning van de financiële bijdrage tot de bezittingen is gaan behoren.

In bepaalde gevallen is de maatschappelijke betekenis en impact van financiële bijdragen, compensaties en tegemoetkomingen groter dan de wens om deze mee te tellen bij de bepaling of er aanspraak bestaat op een toeslag. In de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen (UR Awir) staan daarom enkele bijzondere vermogensbestanddelen (bezittingen en eenmalige uitkeringen) opgesomd die op verzoek van de belanghebbende niet meegerekend worden bij het toepassen van de vermogenstoets. Een vermogenstoetsuitzondering is een mogelijkheid voor burgers om zowel hun aanspraak op toeslagen als hun uit financiële bijdragen, compensaties en

tegemoetkomingen verkregen vermogenstoename te behouden. Voor de ontvangen bedragen in het kader van de hersteloperatie toeslagen worden de vermogenstoetsuitzonderingen ambtshalve toegepast, omdat de burgers die in aanmerking komen voor deze uitzondering door de hersteloperatie toeslagen al bekend zijn bij de Belastingdienst/Toeslagen.

Het kabinet acht het in bepaalde gevallen onwenselijk dat burgers hun eventuele aanspraak op toeslagen kwijtraken als hun vermogen is toegenomen door het ontvangen van financiële bijdragen, compensaties en tegemoetkomingen en daardoor een vermogensgrens wordt overschreden. Bovendien wil het kabinet voorkomen dat burgers die een eenmalige uitkering (bijvoorbeeld een bedrag of de aanspraak op een bedrag) verkrijgen in het kader van de hersteloperatie deze verkrijging of een deel daarvan via een andere weg moeten inleveren bij diezelfde overheid. Daarom worden de in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag verkregen tegemoetkoming voor kinderen en de tegemoetkomingen voor gedupeerden van de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget uitgezonderd bij de vaststelling van het vermogen bij de toepassing van de vermogenstoets voor het recht op toeslagen.

Deze tijdelijke uitzonderingen gelden voor een periode van drie jaar volgend op het jaar waarin deze vermogenstoename heeft plaatsgevonden. Als een getroffen ouder in meerdere jaren een bezitting verkrijgt in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag, dan geldt de periode van drie jaar waarvoor een vermogenstoetsuitzondering verkregen kan worden voor elke verkrijging afzonderlijk.

2. Vermogenstoetsuitzonderingen financiële bijdragen in het kader van de hersteloperatie toeslagen

In de voorgaande jaren zijn al verschillende maatregelen in werking getreden om de door de problemen rond de kinderopvangtoeslag getroffen ouders tegemoet te komen. Met de inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen zijn er nu ook grondslagen voor het uitkeren van een aanvullend bedrag indien twee voormalige toeslagpartners, die elk voor een deel van de periode aanvrager van de kinderopvangtoeslag zijn geweest en beiden als gedupeerde aanvrager zijn erkend, maar niet langer toeslagpartners zijn op het moment dat het forfaitaire bedrag wordt uitgekeerd, de kindregeling en tegemoetkomingen voor gedupeerden van de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget.

Bedragen die worden ontvangen in het kader van de hersteloperatie toeslagen worden van de vermogenstoets uitgezonderd. Gedupeerde ouders en de (hoogte van de) uitbetaalde herstelbedragen zijn bij de Belastingdienst/Toeslagen bekend. De uitzonderingen zullen door de Belastingdienst/Toeslagen dan ook ambtshalve worden toegepast. Een ouder hoeft hiervoor geen verzoek te doen.

Het is echter voor de Belastingdienst/Toeslagen niet na te gaan in hoeverre bepaalde bedragen zijn gedeeld met de voormalige partner. Voor hen blijft daarom gelden dat zij een verzoek moeten doen voor de toepassing van de vermogenstoetsuitzondering.

Geduceerde kinderen

De kindregeling vindt zijn grondslag in de Wet hersteloperatie toeslagen en is bedoeld om kinderen van geduceerde ouders een tegemoetkoming te bieden. De regeling bestaat uit een financiële tegemoetkoming met daarnaast flankerend beleid om deze kinderen en jongeren breed te ondersteunen. De omvang van de groep kinderen die in aanmerking komt voor de kindregeling is circa 95.000. Een deel daarvan is minderjarig en kan daarmee geen aanvrager zijn van toeslagen. Het overige deel kan dat wel zijn. Naar verwachting is inmiddels ongeveer een derde van de totale doelgroep meerderjarig en kan daarmee in aanmerking komen voor toeslagen.

Tegemoetkomingen voor geduceerden van de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget

Bij andere toeslagen zijn er deels dezelfde soort fouten gemaakt als bij kinderopvangtoeslag. Het kabinet heeft daarom besloten om ook geduceerden van andere toeslagen te compenseren. De tegemoetkomingsregeling vindt zijn grondslag in de Wet hersteloperatie toeslagen en is bedoeld om aanvragers te compenseren die geduceerd zijn bij de huur- of zorgtoeslag, dan wel het kindgebonden budget. Zij komen voor een tegemoetkoming in aanmerking indien zij betrokken zijn geweest bij een CAF-onderzoek¹ en indien er sprake is van institutionele vooringenomen behandeling of als zij zijn benadeeld door een onterechte O/GS-kwalificatie door de Belastingdienst/Toeslagen.

3. EU-aspecten

Aan de wijzigingen die zijn opgenomen in deze regeling zijn geen additionele EU-aspecten verbonden.

4. Budgettaire aspecten

De wijzigingen die in deze regeling zijn opgenomen, hebben geen budgettaire gevolgen.

5. Uitvoeringsgevolgen

De maatregelen uit deze regeling zijn voorgelegd aan de Belastingdienst/Toeslagen voor een uitvoeringstoets.

6. Gevolgen voor bedrijfsleven en burger

Voor de vermogenstoetsuitzonderingen genoemd in artikel 9quater, eerste lid, UR Awir hoeft een belanghebbende niets te doen. De Belastingdienst/Toeslagen past de vermogenstoetsuitzonderingen ambtshalve toe.

¹ Een CAF- zaak is een fraudeonderzoek van het Combiteam Aanpak Facilitators van de Belastingdienst.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel I

Artikel I, onderdeel A (artikel 5a van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

(...)

Artikel I, onderdeel B (artikel 9quater van de Uitvoeringsregeling Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen)

Artikel 9quater UR Awir bevat een overgangsmaatregel op grond waarvan de in die bepaling aangewezen tegemoetkomingen in het kader van de hersteloperatie kinderopvangtoeslag gedurende een bepaalde periode niet worden meegerekend voor de vermogenstoetsen voor de toeslagen.

Artikel I, onderdeel B, subonderdeel 1, onder a

Met de inwerkingtreding van de Wet hersteloperatie toeslagen, zijn de grondslagen voor de uitbetalingen genoemd in artikel 9quater, eerste lid, onderdelen a en b, UR Awir met terugwerkende kracht opgenomen in die wet. Daarom komen in artikel 9quater, eerste lid, UR Awir de onderdelen a en b (oud) te vervallen. De in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel c (oud), UR Awir gebruikte formulering wordt aangepast en opgenomen in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel a (nieuw), UR Awir. De herstelmaatregel, genoemd in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel a (nieuw), UR Awir als gevolg waarvan de bezitting wordt verkregen die wordt vrijgesteld, wordt sinds 23 oktober 2019 toegepast op basis van een uitspraak van 23 oktober 2019² en beleidsregels die met terugwerkende kracht tot en met 23 oktober 2019 zijn opgenomen in onderdeel 2.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen.³ Deze herstelmaatregel is met terugwerkende kracht tot en met 26 januari 2021 opgenomen in artikel 2.7, vierde lid, onderdeel d, van de Wet hersteloperatie toeslagen. In artikel 2.7, vijfde lid, onderdeel b, van de Wet hersteloperatie toeslagen is hierbij een beperking opgenomen op grond waarvan geen sprake is van een herstelmaatregel indien het gaat om een beschikking met een oorspronkelijke dagtekening van na 22 oktober 2019. De in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel d (oud), UR Awir gebruikte formulering wordt aangepast en opgenomen in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel b (nieuw), UR Awir. De herziening van de beschikkingen, bedoeld in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel b (nieuw), UR Awir, vond, zoals opgenomen in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel d (oud), UR Awir, plaats op basis van onderdeel 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen totdat het laatstgenoemde onderdeel is komen te vervallen.⁴ Deze herstelmaatregel is met terugwerkende kracht tot en met 26 januari 2021 opgenomen in artikel 2.7, vierde lid, onderdeel f, van de Wet hersteloperatie toeslagen. In artikel 2.7, vijfde lid, onderdeel a, van de Wet hersteloperatie toeslagen is hierbij een beperking opgenomen op grond waarvan geen sprake is van een

² ABRvS 23 oktober 2019, ECLI:NL:RVS:2019:3536.

³ Stcrt. 2021, 2142.

⁴ Stcrt. 2022, 17645.

herstelmaatregel indien sprake is van een berekeningsjaar waarover minder dan € 1.500 aan kinderopvangtoeslag is teruggevorderd of het recht op kinderopvangtoeslag met minder dan € 1.500 is verlaagd. Gelet op het voorgaande wordt de in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel d (oud), UR Awir gebruikte formulering aangepast en opgenomen in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel c (nieuw), UR Awir.

De herziening van de beschikkingen, bedoeld in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel c (nieuw), UR Awir, vond, zoals opgenomen in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel d (oud), UR Awir, plaats op basis van onderdeel 3.1 van het Verzamelbesluit Toeslagen totdat het laatstgenoemde onderdeel is komen te vervallen.⁵ Deze herstelmaatregel is met terugwerkende kracht tot 26 januari 2021 opgenomen in artikel 2.7, vierde lid, onderdeel g, van de Wet hersteloperatie toeslagen. In artikel 2.7, vijfde lid, onderdeel a, van de Wet hersteloperatie toeslagen wordt hierbij een beperking opgenomen op grond waarvan geen sprake is van een herstelmaatregel indien sprake is van een berekeningsjaar waarover minder dan € 1.500 aan kinderopvangtoeslag is teruggevorderd of het recht op kinderopvangtoeslag met minder dan € 1.500 is verlaagd. In verband met het in werking treden van de Wet hersteloperatie toeslagen en het daarmee vervallen van de in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel e (oud), UR Awir genoemde herstelmaatregel in de Awir en de getroffen beleidsbesluiten, wordt de formulering van dit onderdelen hierop aangepast in artikel 9quater, eerste lid, onderdeel d (nieuw), UR Awir.

Artikel I, onderdeel B, subonderdeel 1, onder b tot en met j

In verband met het in werking treden van de Wet hersteloperatie toeslagen en het daarmee vervallen van de herstelmaatregelen in de Awir en de getroffen beleidsbesluiten, wordt de formulering van deze onderdelen hierop aangepast.

Artikel I, onderdeel B, subonderdeel 1, onder k

Er worden drie nieuwe uitzonderingen aan de regeling toegevoegd, namelijk:

- een toegekend bedrag als bedoeld in artikel 2.7, tweede lid, van de Wet hersteloperatie toeslagen;
- een tegemoetkoming aan kinderen, pleegkinderen of voormalige pleegkinderen van gedupeerden van de kinderopvangtoeslag als bedoeld in artikel 2.12 van de Wet hersteloperatie toeslagen;
- een tegemoetkoming aan gedupeerden van de huurtoeslag, zorgtoeslag en het kindgebonden budget als bedoeld in afdeling 2.5 van de Wet hersteloperatie toeslagen.

Artikel I, onderdeel B, subonderdeel 2

In verband met het in werking treden van de Wet hersteloperatie toeslagen en het daarmee vervallen van het besluit Betalen private schulden⁶, wordt de formulering van artikel 9quater, tweede lid, UR Awir hierop aangepast.

⁵ Stcrt. 2022. 17645.

⁶ Stcrt.2021, 44723.

Artikel II

(...)

Artikel VI

Dit artikel regelt de inwerkingtreding. Artikel I, onderdelen A en C, treden met terugwerkende kracht in werking. Dit is toegelicht bij de toelichting op de betreffende onderdelen.

De Staatssecretaris van Financiën,

A. de Vries